

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 stycznia 2022 r. w W.

sprawy B. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania B. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 3 marca 2020 roku nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 3 marca 2020 roku nr (...) w ten sposób, że ustala, że Pani B. B. podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca działalność gospodarczą również w okresie od 16.09.2018 r. do 31.01.2019 r.,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz B. B. kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

B. B. w dniu 14 kwietnia 2020 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 3 marca 2020 roku nr (...). Zaskarżonej decyzji zarzuciła błąd w zakresie ustaleń faktycznych polegający na bezzasadnym przyjęciu, że ubezpieczona dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu nie podlega od 16 września 2018 r. do 31 stycznia 2019 r. co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa materialnego tj. art. 11 ust.2 oraz art.14 ust.2 pkt.2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że ubezpieczona nie podlega ubezpieczeniu chorobowemu w sytuacji gdy ubezpieczona za miesiąc wrzesień 2018 r. i za kolejne miesiące opłacała w terminie wszystkie należne składki w tym również składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. W oparciu o powyższe wniosła o zmianę decyzji i uznanie, że ubezpieczona podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 16 września 2018 r. do 31 stycznia 2019 r.

W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołująca wskazała, że z powodu choroby oraz opieki nad dzieckiem miała wypłacane przez ZUS zasiłki chorobowe oraz opiekuńczy. Organ rentowy wypłacając świadczenia każdorazowo ustalał, że ubezpieczona spełnia warunki do otrzymania świadczeń, a jednym z tych warunków jest podleganie ubezpieczeniu chorobowemu. Od 1 września 2018 r. w ramach działalności gospodarczej został zatrudniony pracownik, a wynagrodzenie za wrzesień w wysokości 1.050 zł zostało mu wypłacone w październiku. Przy wynagrodzeniu brutto w wysokości 1.050 zł wynagrodzenie netto wynosiło 797,50 zł i taka kwota przelewem została wysłana do pracownika w październiku. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników stanowi przychód w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wypłacony pracownikowi w związku z wykonywaną

umową o pracę. W związku z tym, że wynagrodzenie za wrzesień pracownik otrzymał w październiku, składki od tego wynagrodzenia powinny być ujęte w deklaracji za październik. Natomiast za miesiąc wrzesień za pracownika ubezpieczona złożyć raport ZUS RCA z zerową podstawą wymiaru i zerową kwotą składek. Przez pomyłkę księgowej za miesiąc wrzesień 2018 r. za pracownika został złożony raport ZUS RCA z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 1.050 zł. Ubezpieczona podkreśliła, że raport ten jest nieprawidłowy i zostanie skorygowany poprzez wykazanie zerowej podstawy wymiaru i zerowych kwot składek. Zgodnie z informacją z organu rentowego wpłata za ten miesiąc została dokonana w dniu 2 października, w więc przed terminem i wyniosła 774,33 zł. Dodatkowo w dniu 15 października 2018 r. została wpłacona kwota 441,91 zł. W konsekwencji po tych wpłatach na koncie powstała nadłata w wysokości 441,91 zł, gdyż wcześniej dokonana wpłata w całości pokryła należne za ten miesiąc zobowiązanie. Od 11 października 2018 r. do 31 stycznia 2019 r. ubezpieczona była na zwolnieniu. Za ten okres nie miała więc obowiązku opłacania za siebie składek na ubezpieczenia społeczne, a tylko za zatrudnionego pracownika. Składki te wynosiły 414,81 zł miesięcznie. Organ rentowy uznał, że ubezpieczenie ustało od 16 września 2018 r. z powodu nieopłacenia należnych składek za wrzesień 2018 r. W związku z tym, że ubezpieczona nie ma zadłużenia z tytułu składek decyzja organu rentowego powinna zostać zmieniona poprzez uznanie, że w okresie 16 września 2018 r. do 31 stycznia 2019 r. podlega ubezpieczeniu chorobowemu (odwołanie, k. 3 – 6 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wskazał, że B. B. złożyła wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za wrzesień i październik 2018 r. Następnie w dniu 29 marca 2019 r. wpłynął wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składek za listopad i grudzień 2018 r. oraz styczeń 2019 r. W odpowiedzi na ww. wnioski Zakład Ubezpieczeń Społecznych pismem z dnia 30 kwietnia 2019 r. poinformował o niewyrażeniu zgody na opłacenie składek po terminie na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. Zgoda nie została wyrażona z uwagi na okoliczność, że płatnik w sposób nieuprawniony, rozliczył podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres od września 2018 r. do lutego 2019 r., tj. niezgodnie z art. 18 ust. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W myśl powołanego przepisu zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku. Organ rentowy ustalił, że w miesiącach styczniu 2019 r. oraz marcu 2019 r. B. B. złożyła korekty dokumentów rozliczeniowych za okres od września 2018 r. do lutego 2019 r., związane z zatrudnieniem pracownika od września 2018 r. W wyniku powyższego należne składki za sporny okres zostały opłacone po terminie, co w konsekwencji spowodowało, że B. B. nie podlega ubezpieczeniu chorobowemu od 16 września 2018 r., a zatem nie spełnia warunków do przyznania zasiłku chorobowego. Organ rentowy powołując się na brzmienie art. 14 ust. 1 i la ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zaznaczył, że objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4 ustawy, to jest w terminie 7 dni od dnia powstania obowiązku ubezpieczenia, w innym wypadku nie wcześniej niż od dnia złożenia wniosku. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje, między innymi, od pierwszego miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie. W uzasadnionych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek ubezpieczonego, może jednak wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie (art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Organ rentowy wskazał, że B. B. wielokrotnie występowała z wnioskami o wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie. Zgoda na opłacenie po terminie składki na ubezpieczenia społeczne może być udzielona w uzasadnionych przypadkach, a wyrażenie takiej zgody nie stanowi reguły, lecz dotyczy sytuacji wyjątkowych, w zasadzie gdy opóźnienie było niezawinione przez płatnika lub gdy stanowiło zdarzenie jednostkowe. W przedmiotowej sprawie organ rentowy miał na uwadze, że płatnik składek jest wieloletnim przedsiębiorcą, od którego oczekuje się profesjonalizmu i inicjatywy w zakresie rozeznania w obowiązkach dotyczących podejmowanej działalności oraz – w związku z zamiarem podlegania ubezpieczeniu chorobowemu - konsekwencji w opłatach składek na to ubezpieczenie. W ocenie organu rentowego, odmowa przywrócenia terminu do opłacania składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za sporny okres została oparta na sprawiedliwych

kryteriach, które wbrew stanowisku odwołującej nie mogą ograniczać się tylko do oceny jednostkowego, ostatniego uchybienia terminu (odpowiedź na odwołanie, k. 18-20 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. B. od 4 stycznia 2010 r. prowadzi własną działalność gospodarczą pod nazwą C. B.(...) (bezsporne).

Odwołująca zgłosiła podstawę wymiaru składek w kwocie 2.665,80 zł stanowiącą 60 % prognozowanego miesięcznego wynagrodzenia. Termin opłacania składek w ZUS odwołująca miała oznaczony jako 10 dzień miesiąca (bezsporne).

W okresie od 1 września 2018 r. do 15 września 2018 r. ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim, za które otrzymała zasiłek chorobowy za okres od 1 września do 3 września 2018 r. w dniu 17 września 2018 r., za okres od 4 września do 13 września 2018 r. w dniu 27 września 2018 r., a za okres od 14 września do 15 września 2018 r. w dniu 9 listopada 2018 r. (pismo ZUS z 31 sierpnia 2021 r., k. 100-101 a.s.).

Od 1 września 2018 r. B. B. zatrudniła G. S. z podstawą wymiaru składki 1.050 zł brutto, wynagrodzenie w kwocie 797,50 zł zostało wypłacone w 2 i 3 października 2018 r. (potwierdzenia przelewów, k. 15-16 a.s.).

Składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne za pracownika zatrudnionego we wrześniu 2018 r., któremu wynagrodzenie wypłacono w październiku powinny zostać rozliczone w terminie do 15 listopada 2018 r. (pismo ZUS z 13 sierpnia 2020 r., k. 36 – 37 a.s.).

W dniu 2 października 2018 r. B. B. dokonała w ZUS wpłaty składki w kwocie 774,33 zł, w dniu 15 października 2018 r. dokonała w ZUS wpłaty składki w kwocie 441,91 zł, w dniu 9 listopada 2018 r. dokonała w ZUS wpłaty składki w kwocie 1.055,01 zł, w dniu 9 grudnia 2018 r. dokonała w ZUS wpłaty składki w kwocie 1.034,48 zł, w dniu 8 stycznia 2019 r. dokonała w ZUS wpłaty składki w kwocie 1.670,61 zł, w dniu 10 lutego 2019 r. dokonała w ZUS wpłaty składki w kwocie 2.000,00 zł (potwierdzenia przelewów, k. 13-14 a.s., pismo ZUS z 5 listopada 2019 r., k. 8 – 12 a.s.).

Składki za ubezpieczoną zostały opłacone od podstawy wymiaru składki za okres od 16 września 2018 r. do 30 września 2018 r. wynoszącej 1.332,90 zł obliczonej na podstawie art. 18 ust. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (pismo ZUS z 8 kwietnia 2020 r., k. 64 a.s.).

W dniu 10 października 2018 r. B. B. złożyła dokument ZUS DRA za wrzesień 2018 r. z pomniejszoną podstawą z tytułu przebywania na zasiłku chorobowym we wrześniu 2018 r. (podstawa stanowiła kwotę 1.332,90 zł) z wykazaną składką do zapłaty na ubezpieczenie społeczne w kwocie 421,73 zł, na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 319,94 zł, na Fundusz Pracy w kwocie 32,66 zł – razem 774,33 zł).

W dniu 14 stycznia 2019 r. B. B. złożyła dokumenty ZUS DRA i ZUS RCA za wrzesień 2018 r., październik 2018 r., listopad 2018 r. w związku z zatrudnieniem pracownika. Odwołująca złożyła również korektę ZUS DRA i ZUS RCA za wrzesień 2018 r. związaną z zatrudnieniem pracownika na kwotę odpowiednio na ubezpieczenie społeczne 332,23 zł, ubezpieczenie zdrowotne 81,54 zł, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 26,78 zł, czyli na mniejsze kwoty niż wynikało to z ZUS DRA za październik 2018 r., bowiem nie uwzględniono kwot należności na ZUS DRA za osobę prowadzącą działalność gospodarczą. W dniu 7 lutego 2020 r. ZUS skorygował ZUS DRA i ZUS RCA za wrzesień 2018 r. na prawidłowe kwoty – za płatnika i osobę zatrudnioną – na ubezpieczenie społeczne 753,96 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 401,48 zł, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych 26,78 zł – razem 1.182,22 zł. W dniu 18 maja 2020 r. B. B. złożyła korektę ZUS DRA i ZUS RCA za wrzesień 2018 r. z zerowym raportem za pracownika (pismo ZUS z 31 sierpnia 2021 r., k. 100-101 a.s., deklaracje ZUS DRA i RCA, k. 108-149 a.s.).

Pismem z dnia 27 marca 2019 r. B. B. złożyła w ZUS wniosek o przywrócenie terminu płatności składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące wrzesień-październik 2018 r. (pismo z 27 marca 2019 r. – nienumerowane karty a.r.).

Pismem z dnia 29 marca 2019 r. B. B. złożyła w ZUS wniosek o przywrócenie terminu płatności składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące listopad-grudzień 2018 r. oraz styczeń 2019 r. (pismo z 29 marca 2019 r. – nienumerowane karty a.r.).

Pismem z dnia 30 kwietnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. nie wyraził zgody na opłacenie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie. Organ rentowy wskazał, że zgoda nie została wyrażona, ponieważ płatnik w sposób nieuprawniony rozliczył podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres od września 2018 r. do lutego 2019 r. niezgodnie z art. 18 ust. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (pismo ZUS z 30 kwietnia 2019 r. - nienumerowane karty a.r.).

Decyzją z dnia 3 marca 2020 r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. stwierdził, że B. B. podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 7 marca 2018 r. do 15 września 2018r. i od 1 lutego 2019 r., oraz nie podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 16 września 2018 r. do 31 stycznia 2019 r. (decyzja ZUS z 3 marca 2020 r. - nienumerowane karty a.r.).

B. B. od ww. decyzji złożyła odwołanie (odwołanie, k. 3 – 6 a.s.).

Wskazany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów. Dokumenty, które przedstawiła B. B., są wiarygodne. W sposób spójny, potwierdzają ustalone fakty, dlatego nie było podstaw, aby odmówić im wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie B. B. od decyzji z dnia 3 marca 2020 r., nr (...) podlegało uwzględnieniu.

Kwestię sporną stanowiło wyłącznie to, czy brak zgody organu rentowego na uzupełnienie przez odwołującą wysokości należnej składki na dobrowolnie ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2018 r. po terminie, winien skutkować wykluczeniem odwołującej w okresie od 16 września 2018 r. do 31 stycznia 2019 r. z podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

W tym celu konieczne było dokonanie szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2021r. poz. 423), zwanej dalej ustawą systemową. Art. 6 ust. 1 pkt 5 tejże ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. W myśl art. 13 pkt 4 w/w ustawy powyższy obowiązek powstaje od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy nie kwestionował faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującą, a jedynie nie wyraził zgody na opłacenie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie. Organ rentowy wskazał, że zgoda nie została wyrażona, ponieważ płatnik w sposób nieuprawniony rozliczył podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres od września 2018 r. do lutego 2019 r. niezgodnie z art. 18 ust. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art.14 ust. 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji (Dz. U. z 2020 r. 266) dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje:

1. od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tego ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony,

2. od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie, m.in. w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność, tj. w przypadku:

- nie opłacenia za dany miesiąc składek na ubezpieczenia społeczne w ogóle,
- opłacenia za dany miesiąc składek na ubezpieczenia społeczne w niepełnej wysokości,
- opłacenia za dany miesiąc składek na ubezpieczenia społeczne w pełnej wysokości, ale po ustawowym terminie płatności,

przy czym w uzasadnionych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie,

3. od dnia ustania tytułu podlegania ubezpieczeniom.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję stwierdził ustanie w odniesieniu do ubezpieczonej dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 16 września 2018 r., wobec stwierdzenia, że część składki na to ubezpieczenie za miesiąc wrzesień 2018r. została opłacona po obowiązującym terminie płatności.

W kontekście powyższego Sąd podzielił pogląd wyrażony w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2015 r. (II UK 443/14) zgodnie z którym tylko zaniechanie zapłaty składki w terminie wyraża wolę zaprzestania podleganiu ubezpieczeniu, opłacenie zaś składki wiąże się zawsze z wolą jego kontynuowania, dlatego opłaceniu składki w niższej od należnej wysokości nie należy nadawać znaczenia powodującego ustanie ubezpieczenia, wbrew woli ubezpieczonego (por. wyroki SA w Białymstoku z dnia 4 grudnia 2018 r. III AUa 640/18, z dnia 6 kwietnia 2020 r. III AUa 673/19 i z dnia 29 lipca 2020 r. III AUa 980/19, wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 czerwca 2016 r. III AUa 196/16). W konsekwencji nieopłacenie składki w pełnej wysokości nie skutkuje ustaniem dobrowolnego ubezpieczenia w rozumieniu art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Gdyby nawet odrzucić powyższy pogląd (i uznać że cytowana norma obejmuje też przypadek nieopłacenia składki w prawidłowej wysokości) to wskazać należy, że w judykaturze przyjmuje się, że zgoda na opłacenie składki po terminie, nie musi się wiązać z wymogiem konieczności wystąpienia szczególnie uzasadnionego, wyjątkowego przypadku, czy szczególnie uzasadnionych okoliczności. Przepis art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej nie powinien być interpretowany z nadmiernym rygoryzmem, tak aby każde uchybienie terminowi opłacenia składki niejako automatycznie prowadziło do wyłączenia z ubezpieczenia, bez względu na zaistniałe okoliczności. Przez przypadek uzasadniony należy więc rozumieć taki, który obiektywnie usprawiedliwia i tłumaczy, dlaczego składka nie została w terminie opłacona w należnej wysokości (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2016 r., I UK 35/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 19 lipca 2017 r., III AUa 1434/16, oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 13 marca 2018 r., III AUa 671/17). W niniejszej sprawie powodem nieopłacenia składek były błędy w zakresie interpretacji przepisów z art. 18 ust. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 18 ust. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. W myśl nast. ust. 10 art. 18 zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku.

Jeżeli za część miesiąca został pobrany zasiłek, nieopłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w terminie i w pełnej wysokości powoduje ustanie tego ubezpieczenia od dnia następującego po dniu, za który przysługuje zasiłek. Ustanie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego wskutek nieopłacenia w terminie należnej składki, następuje z mocy ustawy. Osoby, które chcą zachować ciągłość podlegania ubezpieczeniu chorobowemu,

powinny więc opłacać składki na ubezpieczenia społeczne (z uwzględnieniem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego) w terminie i w pełnej wysokości.

Ubezpieczona dokonała opłaty składki od podstawy wymiaru składek wynoszącej 1.332,90 zł odpowiadającej 15 dniom podlegania ubezpieczeniom w miesiącu wrześniu 2018 r., ponieważ od 1 do 15 września 2018 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. Składka ta wynosiła 774,33 zł. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczona nie była uprawniona do rozliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres od września 2018 r. do stycznia 2019 r. na podstawie art. 18 ust. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Co istotne odwołująca po zauważeniu błędu dokonała korekt deklaracji i złożyła w styczniu oraz w marcu 2019 r. dokumenty rozliczeniowe za okres od września 2018 r. do lutego 2019 r., oraz związane z zatrudnieniem pracownika od września 2018 r. Następnie w dniu 27 i 29 marca do organu wpłynął wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie składek za okres od września 2018 r. do stycznia 2019 r. po terminie. Organ rentowy nie wyraził zgody na opłacenie ww. składek po terminie.

Sąd Okręgowy zauważył, że w niniejszej sprawie ubezpieczona za miesiąc wrzesień 2018 r. nie tyle co nie opłaciła w terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, albowiem opłaciła ją w ustawowym terminie, lecz w nieprawidłowej wysokości. Tej okoliczności nie negował ZUS. Ubezpieczona nie wyrażała woli rezygnacji z podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, a opłacenie składki na to ubezpieczenie za miesiąc wrzesień 2018 r. należy, w ocenie Sądu Okręgowego, uznać za przejaw woli dalszego podlegania temu ubezpieczeniu.

Taki stan rzeczy pokazuje, że organ rentowy niezasadnie odmówił ubezpieczonej zgody na opłacenie składki po terminie. Oczywiście ubezpieczona jako przedsiębiorca jest obowiązana terminowo i w prawidłowej wysokości opłacać składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, niemniej w tym, przypadku ubezpieczona omyłkowo nie opłaciła w terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w pełnej prawidłowej wysokości. Błąd popełniony przez ubezpieczoną ma charakter błędu usprawiedliwionego okolicznościami sprawy i wynikał ze złego obliczenia dni podlegania ubezpieczeniu we wrześniu 2018 r.

W kontekście podnoszonej przez organ rentowy uprzedniej sytuacji związanej z nieopłaceniem przez ubezpieczoną w terminie należnych składek to zauważyć należy, że w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2016 r. I UK 35/15, podniesiono że celem zbadania okoliczności przemawiających za przywróceniem terminu do opłacania składek decydujące są zdarzenia dotyczące konkretnego sporu (tutaj powodów nieopłacenia w pełnej wysokości składek za wrzesień 2018- styczeń 2019 r.), a nie występujących w przeszłości zdarzeń (podobnie wyrok SA w Białymstoku z dnia 29 lipca 2020 r. III AUa 980/19). Zatem wskazany argument organu rentowego nie ma znaczenia dla rozpatrywanej tej konkretnie sytuacji.

Reasumując Sąd stwierdził, że ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność podlega od 16 września 2018 r. do 31 stycznia 2019 r. dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 w zw. z § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 265), według stanu obowiązującego w dacie wniesienia odwołania zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz B. B. kwotę 360,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej. Sąd zasądził stawkę dwukrotną biorąc pod uwagę wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, oraz niezbędny nakład pracy, w tym konieczność przygotowania licznych pism procesowych.

SSO Renata Gąsior